

UCHWAŁA Nr IV/14/2014
RADY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA
z dnia 30 grudnia 2014

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Łęka Opatowska na lata 2015-2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.) Rada Gminy Łęka Opatowska uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łęka Opatowska na lata 2015 – 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łęka Opatowska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Łęka Opatowska.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Michał Jerczyński

**UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR IV/14/2014
RADY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łęka Opatowska na lata 2015-2017

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Łęka Opatowska na lata 2015-2017 został przygotowany jako jeden z elementów postanowień zgodnie z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 ze zmianami) który mówi:

Do zadań własnych gminy należy: **opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust 1, uchwala gminny program wspierania rodziny.**

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m.in. opracowuje 3 letni program wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny przedstawia kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków do rozwoju rodziny i opieki nad dzieckiem, szczególnie tych, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Celem Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Łęka Opatowska w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej przez wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Michał Jęrzynski

Załącznik do uchwały NR IV/14/2014
Rady gminy Łęka Opatowska
z dnia 30 grudnia 2014 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ŁĘKA OPATOWSKA
NA LATA 2015 – 2017**

Opracowany na podstawie

USTAWY

**z dnia 9 czerwca 2011r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 ze zm.)**

Łęka Opatowska 2014

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŁĘKA OPATOWSKA NA LATA 2015 – 2017

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletniości tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawienie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawia się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników ośrodków zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną, oraz podejmowanie działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężanie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Reformy ustroju terytorialnego państwa, powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów.

Pomoc Społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokojenie potrzeb.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych Gminy Łęka Opatowska na lata 2011-2020.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akta prawne:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz.887 ze zm.),
2. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009r Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, ze zm.),
4. ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 ze zm.),
6. ustawa z dnia 23 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143 ze zm.),
7. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łęka Opatowska na lata 2011-2020,
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2011r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001r. Nr 71, poz. 734 ze zm.).

III. CEL GŁÓWNY

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Łęka Opatowska w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- b) pracę socjalną polegającą na rozpoznawaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalności rodziny.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- a) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych,
- b) monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy Łęka Opatowska,
- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków,

3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:

- a) umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystania z pomocy rodzin wspierających, które pomagają w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych,
- b) pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego,
- c) pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,

4. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
- b) monitorowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, podjęcia terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej – współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,

- c) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy,
- d) angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- e) współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez:

- a) pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowie odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny,

6. Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmacnianie rodziny i jej roli w społeczeństwie,

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Łęka Opatowska dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu będą pochodziły z budżetu gminy Łęka Opatowska, budżetu państwa.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej we współpracy z instytucjami opisanymi poniżej:

Instytucja – Urząd Gminy Łęka Opatowska **Zadania / zakres współpracy**

- a) wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

Instytucja – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zadania / zakres współpracy

- a) udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem,
- b) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
- c) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich

Zadania / zakres współpracy

- a) orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego,

Instytucja – Kuratorzy Sądowi

Zadania / zakres współpracy

- a) wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu,
- b) Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Zadania / zakres współpracy

- a) zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia,
- b) organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie,
- c) wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych,
- d) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w Łęce Opatowskiej

Zadania / zakres współpracy

- a) integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy,
- c) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Komisariat Policji w Łęce Opatowskiej

Zadania / zakres współpracy

- a) zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Łęka Opatowska,
- b) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- c) przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

Instytucja – Szkoły z terenu gminy Łęka Opatowska

Zadania / zakres współpracy

- a) realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych,
- b) wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci,
- c) pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- d) uświadomienie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- e) organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji),
- f) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucje – Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Łęka Opatowska

Zadania / zakres współpracy

- a) opieka i profilaktyka zdrowotna,
- b) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Zadania / zakres współpracy

- a) umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystanie ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, i pedagogicznego,

**Instytucje – Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące
działalność pożytku publicznego w obszarze
przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie
Zadania / zakres współpracy**

- a) zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej,

VIII. SPODZIEWANE REZULTATY

1. Poprawa funkcjonowania rodziny problemami poprzez realizowanie celów Szczegółowych.
2. Podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w Program.
3. Gromadzenie danych na temat działań podejmowanych na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną.
4. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
6. Zmiana postaw społecznych.
7. Zwiększenia aktywności organizacji pozarządowych
8. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

IX. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Monitorowanie Programu umożliwi wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz możliwości podejmowania bieżącej korekty. Monitorowanie Programu Wsparcia Rodziny i pieczy zastępczej w gminie Łęka Opatowska odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości sporządzanej w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawionym Rodzie Gminy Łęka Opatowska. Po zakończeniu Programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Gminy do 31 marca 2017r sprawozdanie z jego realizacji.

X. PODSUMOWANIE

Celem działań profilaktycznych jest zapobieganie negatywnym zjawiskom, zarówno tym które mogą zaistnieć, jak i tym które już istnieją. Istotne znaczenie mają działania profilaktyczne skierowane do rodzin wymagających wsparcia ze strony osób i instytucji powołanych do tego zadania.

Gminny program wspierania rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i ich rodzin. Wsparcie rodziny może odnieść pozytywny skutek wówczas, gdy zostaną stworzone warunki do wyeliminowania negatywnych czynników zakłócających jej rozwój. Szansą na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku jest wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału poprzez zdobycie nowych umiejętności w funkcjonowaniu rodziny. Pomoc na rzecz rodzin nakierowana winna być w pierwszej kolejności na wykorzystanie własnych zasobów i możliwości jeśli to zawodzi wówczas rodzina wymaga specjalistycznego wsparcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Michał Jerezyński